

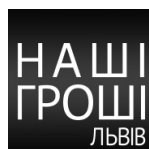

ЯК КОНТРОЛЮВАТИ ВИТРАТИ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ В PROZORRO

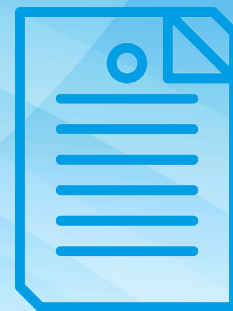

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

INSTITUTE FOR WAR & PEACE REPORTING

Центр громадського
моніторингу та досліджень

Загальні правила

Із 1 серпня 2016 року інформацію про всі закупівлі публікують на сайті **Prozorro**

У Prozorro публікується інформація як про надпорогові, так і про допорогові закупівлі. Для надпорогових сум замовники обов'язково повинні проводити торги – тобто конкурсні закупівлі, в яких має взяти участь як мінімум два учасники. Хоч бувають і винятки – у разі закупівлі товарів, робіт чи послуг у монополістів та у випадках негайної ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій – замовники мають право застосувати неконкурентну переговорну процедуру закупівлі.

Пороги, які встановлені ЗУ «Про публічні закупівлі»:

	Товари, послуги	Роботи
Звичайні замовники (органи державної влади, місцевого самоврядування, державні, комунальні підприємства)	200 тис. грн	1,5 млн грн
Замовники, які здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання: газ, тепла енергія, електрична енергія, питна вода, водовідведення, інфраструктура залізничного транспорту, міський електричний транспорт, автостанції, порти, аеропорти, аеронавігація, поштовий зв'язок, геологічне вивчення, телекомунікаційні мережі та послуги, нафта і сирі нафтопродукти, ринок електричної енергії, озброєння, військова техніка, військова зброя і боєприпаси, державне оборонне замовлення...	1 млн грн	5 млн грн

Якщо сума закупівлі менше порогу, але більше 50 тис. грн, то в Prozorro обов'язково оприлюднюється звіт про укладення договору. Разом з тим замовник може проводити через Prozorro і допорогові закупівлі. У цьому випадку додатково звіт про укладений договір не оприлюднюється, а переможець визначається за результатом конкурентної процедури закупівлі.

На сайті Prozorro можна фільтрувати закупівлі за регіоном, конкретними замовниками, статусом закупівлі (тільки оголошено закупівлю чи вже завершено тощо), сумою, предметом закупівлі та інше.

ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ ТА ЯК ЇХ ШУКАТИ

Підписання договору із учасником з «чорного списку АМКУ»

Участь в торгах має брати як мінімум двоє учасників. Якщо на торги приходять лише один учасник, то замовник зобов'язаний їх відмінити. Часто на торги приходять пов'язані учасники, які лише імітують конкуренцію.

Такі дії розслідують адміністративні колегії в обласних та в центральному офісі Антимонопольного комітету України (далі – АМКУ). Якщо учасники визнані винними в антиконкурентних узгоджених діях, то на них накладають штраф. Вони також не можуть брати участь та перемагати у торгах протягом наступних трьох років з дати винесення такого рішення.

Як перевірити?

Перелік учасників торгів, які були оштрафовані АМКУ, можна переглянути на їх [сайті](#)

ЗВЕДЕНІ ВІДОМОСТІ ПРО
РІШЕННЯ ОРГАНІВ АМКУ
ЩОДО ВИЗНАННЯ ВЧИНЕННЯ
СУБ'ЄКТАМИ
ГОСПОДАРЮВАННЯ
ПОРУШЕНЬ ЗАКОНОДАВСТВА
ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ
КОНКУРЕНЦІЇ У ВИГЛЯДІ
АНТИКОНКУРЕНТНИХ
УЗГОДЖЕНИХ ДІЙ, ЯКІ
СТОСУВАЛИСЯ СПОТВОРЕННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ ТОРГІВ
(ТЕНДЕРІВ)

АРХІВ ЗВЕДЕНИХ ВІДОМОСТЕЙ
2018 РІК

Порядок діяльності Колегії встановлюється відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України».

Порядок оскарження процедур закупівель та розгляду Колегією відповідних скарг визначений статтею 18 Закону. За подання скарги до органу оскарження справляється плата. Розмір плати визначається Кабінетом Міністрів України.

[версія для друку](#)

Аби перевірити, чи замовник не обрав переможцем компанію, яка була оштрафована, завантажте таблицю та здійсніть пошук по ній за назвою компанії чи фізичної особи.

 Увага! Найкраще шукати за кодом (ідентифікаційним – для фізичної особи, кодом ЄДРПОУ – для юридичної), оскільки можуть бути однакові імена та назви.

Якщо переможцем визнано учасника, рішення щодо якого АМКУ виніс менше 3 років тому, це є порушенням.

 Куди скаржитися? Такі дії необхідно оскаржити замовникові та міжрегіональному територіальному органу Державної аудиторської служби України (далі ДАСУ). **Замовник зобов'язаний усунути це порушення – тобто розірвати договір.**

 Увага! Учасники торгів мають право і можуть успішно оскаржити рішення АМКУ або призупинити його дію в судовому порядку. Перевіряйте інформацію про це в [Єдиному державному реєстрі судових рішень](#).

ПРИКЛАДИ:

<http://bit.ly/2XvwuUC>

<http://bit.ly/2XXeAP2>

ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ ТА ЯК ЇХ ШУКАТИ

Антиконкурентні узгоджені дії учасників торгів

Докази пов'язаності учасників:

• Конкуренти не зменшували свою ціну протягом аукціону.	▶ Зверніть увагу на початкову та кінцеву пропозиції учасників в Prozorro.
• Учасники мають однакові контактні номери телефонів та адреси (офісів, виробничих потужностей тощо).	▶ Цю інформацію можна знайти в довідках учасників, наприклад, про матеріально-технічну базу, та реєстрах (див. нижче).
• Учасники мають однакових працівників.	▶ Завантажте з Prozorro довідки про працівників на даному тендері. Для надійності можна перевірити їх довідки на інших торгах.
• Документи учасників мають однакові дефекти друку чи сканування.	▶ Завантажте по кілька довідок конкурентів і пошукайте на них однакові плями в одних і тих же місцях.
• Довідки конкурентів, які замовник вимагав у довільній формі, оформлені однаково (шрифт, текст, кількість абзаців, однакові помилки).	▶ Завантажте документацію замовника, прочитайте, шаблони яких довідок не надавав замовник, завантажте ці довідки конкурентів і порівняйте їх.
• Учасники регулярно конкурують між собою, а один із них постійно не завантажує й половини потрібних документів або ж вантажить довідки, підготовлені на інші торги.	
• Учасники завантажили свої пропозиції на Prozorro з різницею до 10 хвилин.	▶ Зверніть увагу на час завантаження довідок в Prozorro.
• Між конкурентами існують господарські відносини.	▶ Завантажте з Prozorro договори оренди техніки та приміщень, довідки про субпідрядників і проаналізуйте їх.
• Конкуренти мають однакових постачальників товару, є дилерами одного виробника.	▶ Завантажте з Prozorro відповідні документи учасників-конкурентів.
• Пов'язані власники учасників-конкурентів.	▶ (див. наступну сторінку).

Які ресурси використовувати?

Clarity – засновники, адреси, кількість торгів, де учасники виступали конкурентами.

YouControl – засновники, адреси, контактні телефони, автоматизований пошук зв'язків.

Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань – засновники, адреси, контактні телефони.

Куди скаржитися? За наявності трьох та більше ознак надішліть звернення обласному тер-відділенню АМКУ.

ПРИКЛАДИ:

<http://bit.ly/2LFCdVK>

<http://bit.ly/2LByHeZ>

Пов'язані учасники торгів

Замовник зобов'язаний відхиляти пропозиції пов'язаних учасників торгів.

Пов'язані учасники:

учасники-конкуренти мають
одного засновника, який володіє 25%
або більше в їх статутних капіталах.

Наприклад, Петро Іванов має
50% у фірмі «Х» та ще 25% у фірмі «У».
Або ще один приклад, Петро Іванов
як приватний підприємець конкурує на
торгах з фірмою «Х», де він володіє част-
кою статутного капіталу 50%.

учасники-конкуренти
належать членам сім'ї.
Тут також діє «правило 25%».

Наприклад, Петро Іванов як приватний
підприємець конкурує на тендері
з фірмою «А», де 25% у статутному
капіталі належить його доньці.

 Увага! Членами сім'ї вважаються подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дідусь, бабуся, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, за умови їх постійного проживання разом з пов'язаною особою і ведення з нею спільного господарства.

 Які ресурси використовувати?
Clarity, YouControl, Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань – адреси реєстрації фізичних осіб-підприємців та засновників юридичних осіб.
Декларації – електронні декларації чиновників та депутатів, які вказують членів сімей.
Noter.cc – старі «прописки» мешканців України, дозволяє знайти осіб, які реєструвалися в одному помешканні.
Соціальні мережі – перевірте учасників в соціальних мережах, в яких можуть бути вказані родичі та опубліковані спільні фотографії з підписами.
Державний реєстр речових прав на нерухоме майно – спільне володіння одним об'єктом нерухомості.

 Увага! Часто замовник вимагає копії паспортів у директора юрособи та фізичної особи-підприємця, де може бути вказано інформацію про шлюб.

 Куди скаржитися? Надішліть звернення замовникові, обласному тервідділенню АМКУ та міжрегіональному територіальному органу ДАСУ.

ПРИКЛАДИ:

<http://bit.ly/32bU8cn>

<http://bit.ly/2XwNNom>

Конфлікт інтересів

Пов'язаними також можуть бути фізичні особи – члени тендерного комітету, керівник замовника та/або члени їхніх сімей, які здійснюють контроль над учасниками процедури закупівлі.

Наприклад, голова тендерного комітету замовника є братом засновника фірми «А», яка бере участь в закупівлі цього замовника. Проаналізуйте учасників на предмет пов'язаності із членами тендерного комітету та керівника замовника.

 Зверніть увагу, підписання договору із членом сім'ї також може бути порушенням законодавства про конфлікт інтересів. Це стосується і договорів, укладених без проведення конкурсних процедур.

 Які ресурси використовувати?
Clarity, YouControl, Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань – адреси реєстрації фізичних осіб-підприємців та засновників юридичних осіб.

Декларації – електронні декларації чиновників та депутатів, які вказують членів сімей.

Noter.cc – старі «прописки» мешканців України, дозволяє знайти осіб, які реєструвалися в одному помешканні.

Соціальні мережі – перевірте учасників в соціальних мережах, в яких можуть бути вказані родичі та опубліковані спільні фотографії з підписами.

 Куди скаржитись? Скеруйте звернення замовникові, Національному агентству з питань запобігання корупції, обласному тервідділенню АМКУ та міжрегіональному територіальному органу ДАСУ.

ПРИКЛАДИ:

<http://bit.ly/2XvDOj4>

<http://bit.ly/2xAymB2>

Переплата за товари

Замовники можуть формувати очікувану вартість закупівлі без ретельного моніторингу ринку, а тому учасники подають ціни на товари, орієнтуючись на цю суму.

Аби довести факт переплати за товари, потрібно:

Порівняти вартість ціни за одиницю товару із агрегаторами цін із інтернет-магазинів.

Підтвердити актуальність цін в трьох магазинах.
Будь ласка, запитуйте, чи ціна вказана з ПДВ чи без, скільки коштуватиме транспортування товару, оскільки вартість перевезення може бути закладена в ціну учасників торгів.

Зверніться із листом із запитом прайсу до дилерів та виробників.

Порівняйте із закупівлями аналогічних товарів іншими замовниками протягом останнього часу.

Куди скаржитися? Скеруйте звернення міжрегіональному територіальному органу ДАСУ та обласному Управлінню захисту економіки поліції.

ПРИКЛАДИ:

<http://bit.ly/30jViR4>

<http://bit.ly/2XxB42>

Незаконний поділ предмету закупівлі

Замовник купив однакові принтери за двома договорами, кожен по 199 тис. грн, без проведення конкурсу? Тоді, ймовірно, він незаконно розділив один предмет закупівлі на два і уникнув проведення торгів.

Аби перевірити таке порушення необхідно:

Здійснити пошук інформації про заплановані закупівлі у додатку до річного плану закупівель в системі ProZorro.

Співставити інформацію з додатку до річного плану зі звітами про укладені договори та фактично здійсненими платежами в E-Data.

Перевірити відповідність кодів CPV фактичним предметам закупівель в ProZorro та E-Data.

Додати вартість закупівель по кодах CPV та по окремих об'єктах (у разі закупівель послуг з поточного ремонту та робіт), виявлення перевищення порогових значень.

Які ресурси використовувати?

Коди CPV – це єдиний закупівельний словник, найактуальнішої версії якого присвоєно код ДК 021:2015. Як і інші системи класифікації, CPV структуровано таким чином, що товари, роботи і послуги згруповано за відповідними категоріями. Код класифікатора складається з розділів, груп, класів, категорій та деталізації. Згідно із законодавством, предмет закупівлі товарів та послуг визначається за четвертою цифрою класифікатора ДК 021:2015, а предмет закупівлі послуг з поточного ремонту та робіт – за окремими об'єктами інфраструктури.

E-Data – Єдиний веб-портал використання публічних коштів. На цьому порталі можна переглянути всі трансакції, тобто перерахунок коштів, замовника.

Пошуково-аналітична система .007 – це web-ресурс на основі відкритих даних про використання публічних коштів E-Data.

Куди скаржитися? Скеруйте звернення міжрегіональному територіальному органу ДАСУ.

ПРИКЛАДИ:

<http://bit.ly/2NygAJk>

<http://bit.ly/2XTHkb6>

ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ ТА ЯК ЇХ ШУКАТИ

Укладання договору із учасником, який не відповідає встановленим вимогам

При оголошенні торгів замовник виставляє список вимог до учасників, які вони мають підтвердити, завантаживши необхідні документи. Ці вимоги можна знайти в тендерній документації.

Порівняйте документи переможця торгів із переліком, який вимагав замовник.

Увага! Звертайте увагу на деталі. Наприклад, у довідці про працівників замовник може вимагати вказати досвід роботи для кожного, а учасник може надати лише перелік працівників без досвіду.

Аналогічно ви можете перевірити, чи законно замовник відхиляв дешевші пропозиції інших учасників, якщо таке мало місце на конкретних торгах.

Куди скаржитися? Скеруйте звернення замовникові та міжрегіональному територіальному органу ДАСУ.

ПРИКЛАДИ:

<http://bit.ly/2FXR5uF>

<http://bit.ly/2LESNFa>

ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ ТА ЯК ЇХ ШУКАТИ

Не опубліковано інформацію про укладений договір в Prozorro

Згідно із ЗУ «Про публічні закупівлі», у разі здійснення закупівель товарів, робіт і послуг шляхом укладення прямих договорів на суми, які дорівнюють або перевищують 50 тис. грн, замовники обов'язково оприлюднюють звіти в системі електронних закупівель.

Як перевірити, чи замовник опублікував звіт про закупівлю:

Отримати інформацію про фактично здійснені оплати певного замовника за вибраний період в E-Data.

Співставити отриману інформацію зі звітами про укладені договори, які були оприлюднені в Prozorro.

Увага! При порівнянні звертайте увагу на дату укладення договору та його номер.

Куди скаржитися? Скерувати звернення замовникові та міжрегіональному територіальному органу ДАСУ.

Які ресурси використовувати?

E-Data – Єдиний веб-портал використання публічних коштів. На цьому порталі можна переглянути всі трансакції, тобто перерахунок коштів, замовника.

Пошуково-аналітична система .007 – це web-ресурс на основі відкритих даних про використання публічних коштів E-Data.

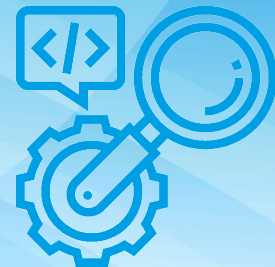
ПРИКЛАДИ:

<http://bit.ly/2XTHM9i>

<http://bit.ly/2YESv4Q>

Інструменти

Інтерактивний інструмент для пошуку додаткових угод в Prozorro
<http://cep.kse.org.ua/dopky.html>

Система ризик-індикаторів закупівель від Dozorro
<https://dozorro.org/search/#>

Публічний модуль аналітики Prozorro
<https://bi.prozorro.org/hub/stream/aaec8d41-5201-43ab-809f-3063750dfad>

Моніторинг цін на медичні препарати
https://dozorro.org/medical_contracts

Розшифровка індивідуального податкового номеру фізичної особи
<http://zliypes.com.ua/demos/inn>

База-даних реєстрів, згрупована по кожній країні
<https://investigativedashboard.org/databases/>

Реєстр транспортних засобів
<https://igov.gov.ua/service/1397/general>

Єдиний державний реєстр судових рішень
<http://reestr.court.gov.ua>

Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
<https://corruptinfo.nazk.gov.ua>

Судова влада (дозволяє побачити імена обвинувачених у кримінальних злочинах)
<https://court.gov.ua/fair>

Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
<https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>

Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
<https://online.minjust.gov.ua/login>

Clarity
<https://clarity-project.info/tenders>

YouControl
<https://youcontrol.com.ua>

Електронні декларації
<https://declarations.com.ua/>

Nomer.cc
<http://nomer-org.center/allukraina>

Коди ЄДР
<https://dk21.dovidnyk.info/index.php>

Єдиний веб-портал використання публічних коштів
<https://spending.gov.ua>

Пошуково-аналітична система .007
<https://www.007.org.ua>

Додатки. Зразки звернень громадської організації :

в АМКУ

<http://bit.ly/2NH1b9D>

в ДАСУ

<http://bit.ly/2XX8vli>

Збірка «Як контролювати витрати бюджетних коштів в Prozorro» підготовлена в рамках проекту, який виконує Інститут висвітлення війни та миру (IWPR) в Україні за підтримки Міністерства закордонних справ Королівства Норвегії.